

## [SIGNALEMENT]

Romain Vanlandschoot, *Een Vlaamse Viking aan het front. Het verhaal van Joris Lannoo en zijn vrienden tijdens WOI*, Tielt, Lannoo, 2011, 159 pp., ill., ISBN 9789020995237

Op verzoek van Godfried Lannoo boog Romain Vanlandschoot zich over de oorlogservaring van Joris Lannoo, de uitgever over wie hij eerder een biografie verzorgde. De auteur weet zijn focus op het traject van oorlogsvrijwilliger en uiteindelijk onderluitenant Joris Lannoo tussen 1914 en 1921 goed te legitimeren: hij geeft niet alleen aan dat de figuur van Lannoo een interessante toegang tot het katholiek-flamingantische milieu aan het front vormt, maar hij maakt ook duidelijk welke beslissende impact de oorlogservaring op Lannoo's verdere traject als uitgever en flamingant had. Vanlandschoot presenteert op basis van nieuwe bronnen (met name uit het persoonlijke archief van Joris Lannoo en uit het Koninklijk Legermuseum) het hele oorlogse en naoorlogse traject van Joris Lannoo in een helder, chronologisch gestructureerd relaas. Bijzonder aantrekkelijk is de verzorgde vormgeving van het boek: de vele illustraties en het handzame formaat maken er echt een kostbaar kleinood van.

Het boek is vooral releverend voor de ervaringen, percepties en verwachtingen van de katholieke flamingantische intellectuelen aan het front, voor de genese van het klimaat waarin de Frontbeweging zou ontstaan. De vroege tekenen in die richting, al in de eerste oorlogswinter, die Vanlandschoot bij die intellectuelen aanwijst, zijn in dit verband erg betekenisvol. De vraag blijft echter hoe de flamingantische radicalisering van die al bij al beperkte groep te rijmen valt met de oorlogservaringen van de overgrote meerderheid van de soldaten. Op dit vlak blijft Vanlandschoot misschien wat al te dicht bij het (elitaire) zelfbeeld en -representatie van flamingantische intellectuelen als Joris Lannoo. Dit is bijvoorbeeld het geval wanneer hij stelt dat Lannoo en de zijnen in een opleidingskamp in 1915 *“ontdekten dat zij nu een reële invloed op de manschappen konden uitoefenen”*. (p. 32) Vraag is tot op welke hoogte die invloed reëel was, of met andere woorden de hooggestemde plannen die de flamingantische intellectuelen smeedden, wel aansloten bij de aspiraties en de dagelijkse leefwereld van de meeste soldaten.

[Antoon Vrints]

---